

Sportvisie Nieuwerkerk aan den IJssel

1. Inleiding

Eind 2004 is onderzoek verricht naar de capaciteit van sportaccommodaties in Nieuwerkerk aan den IJssel, hieruit bleek dat er een tekort is aan sportaccommodaties. De gemeente wil voor dit soort problemen oplossingen vinden waarbij andere ontwikkelingen op het gebied van sport en ontwikkelingen buiten de sport, meegewogen worden. Oplossingen die ook voor de lange termijn houdbaar zijn. De gemeente wil meer proactief sportbeleid voeren en wil een koers/visie bepalen als fundament voor de te maken keuzes. De verantwoordelijkheid voor en de uitvoering van sportbeleid ligt voornamelijk bij de gemeente maar ook deels bij de verenigingen en andere organisatoren van sportactiviteiten. Daarom heeft de gemeente een sportvisie ontwikkeld, waarbij ook de organisaties die sport 'maken' betrokken zijn.

Deze sportvisie sluit aan bij de missie en de strategie van de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel. De sportvisie moet richting geven aan het integrale sportbeleid, zowel op accommodatiegebied als op sportstimulerend terrein, op de korte en lange termijn.

2. Totstandkoming visie

De ontwikkeling van de visie is opgedeeld in vijf fasen. In de eerste fase zijn de direct betrokkenen uit de gemeentelijke organisatie (de wethouder sport, medewerkers van diverse sectoren van de gemeente) in een werksessie bijeen geweest. Het resultaat van deze bijeenkomst was een overzicht van de huidige stand van zaken op het gebied van gemeentelijk sportbeleid en een analyse van de 'kansen en bedreigingen'.

In de tweede fase zijn sleutelfiguren van organisaties die sport organiseren uitgenodigd voor een visieavond. Niet alleen sportverenigingen, maar ook stichting Polderbad, onderwijsinstellingen, welzijnswerk (sportbuurtwerk), commerciële sportaanbieders en ouderenorganisaties zijn hiervoor uitgenodigd (een verslag van deze avond is bijgevoegd). In deze bijeenkomst is de toekomst van de sport in Nieuwerkerk aan den IJssel besproken. Met het jongerenwerk is apart een gesprek geweest omdat zij wel aanwezig wilden, maar niet aanwezig konden zijn bij deze avond.

Fase 3 is het vaststellen van de onderwerpen van de sportvisie aan de hand van de resultaten uit de vorige fase samen met de wethouder en sportmedewerkers van de gemeente. Hier is de concept visie op sportbeleid en het plan van aanpak gevormd. Deze conceptvisie is in de vierde fase breed in de gemeentelijke organisatie besproken en aangepast. In de afrondende fase wordt het visievoorstel voorgelegd aan het college van Burgemeester en Wethouders en vervolgens aan de organisaties die sport organiseren, waarnodig wordt de visie nog aangepast en daarna ter besluitvorming voorgelegd aan de commissie en de gemeenteraad

3. Sportvisie 2015

De gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel hecht veel waarde aan sport en is trots op de Nieuwerkerkse sporters. Sporters en mensen die sport organiseren beleven veel plezier aan de sport. Alle inwoners van de gemeente moeten kunnen sporten, omdat sporten bijdraagt aan een gezonde leefstijl, aan persoonlijke ontwikkeling en aan sociale binding. Om dit te bereiken is het de taak van de gemeente om de inwoners van Nieuwerkerk aan den IJssel letterlijk en figuurlijk ruimte te bieden om in beweging te komen en in beweging te blijven. Daarom zorgt de gemeente ervoor dat er voldoende openbare ruimte is waar gefietst, gewandeld, geskate, gevaren of een balletje getrapt of gespeeld kan worden. Daarnaast is er een gevarieerd aanbod van voldoende sportaccommodaties die schoon, heel, veilig, betaalbaar en goed bereikbaar zijn.

In de gemeente zijn verschillende organisaties die sportactiviteiten aanbieden. Sportverenigingen, onderwijs, jongerenwerk, gehandicapten-, ouderenorganisaties en anderen, werken met deskundige mensen (dit zijn soms beroepskrachten, maar vaak zijn het vrijwilligers) en organiseren regelmatig kwalitatief goede activiteiten. Dit doen zij alleen of samen met andere organisaties, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van elkaars kennis, menskracht en ruimte.

Dit is het wensbeeld dat de gemeente Nieuwerkerk aan de IJssel heeft van de sport. De huidige situatie voldoet deels aan dit beeld, maar deels ook niet. Om te komen tot de gewenste situatie zet de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel de komende jaren in op onderstaande doelen.

3.1 Doelstelling en concrete resultaten

Ruimte voor sport

1. In de sportvisie geeft de gemeente aan veel waarde te hechten aan sport; alle inwoners van de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel moeten kunnen sporten. In de huidige situatie belemmert het tekort aan accommodatiecapaciteit mensen om te gaan sporten. Omdat realisering van sportvoorzieningen in de Zuidplaspolder het komende decennium nog niet aan de orde is en er een actueel en groeiend tekort is aan sportvoorzieningen, moeten de huidige sportaccommodaties op korte termijn worden uitgebreid voor de inwoners van de gemeente.

Doel 1: Uitbreiding van de accommodatiecapaciteit (sportvelden, zwembad, tennisbanen, sporthal) en optimaliseren van accommodatiegebruik.

Beoogd resultaat doelstelling 1:

a. Buitensportcapaciteit

Binnen 2 jaar zijn de wachtlijsten bij sportverenigingen verdwenen, alle verenigingen hebben binnen 5 jaar voldoende en geschikte accommodatie in de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel. Daarnaast is er in en op de accommodaties voldoende ruimte voor sportstimuleringsactiviteiten, toernooien, sportevenementen en ongeorganiseerde sport (losse verhuur). Tot 2015 wordt de uitbreiding die nodig is gerealiseerd bij het bestaande sportpark en de sporthal.

De noodzakelijke uitbreiding is gebleken uit eerder dit jaar verricht onderzoek. Voor de uitbreiding van capaciteit van de sportvelden zijn twee scenario's ontwikkeld. Het resultaat (het aantal velden) is op termijn hetzelfde, alleen de fasering loopt anders en de inrichting van het sportpark verschilt.

Scenario 1

1. Ombouw van 1 natuurgrasvoetbalveld naar een kunstgrasvoetbalveld (2006)
2. Ombouw van 1 natuurgrasvoetbalveld naar een kunstgrashockeyveld. Tegelijkertijd worden de huidige twee korfbalkunstgrasvelden gedraaid en komt er een derde kunstgrasveld bij. Het grasveld naast de korfbal wordt een voetbalveld (2007)
3. Uitbreiding van 1 grasvoetbalveld en 1 kunstgrashockeyveld in de Groene Zoom. Dit kan pas na grondverwerving en bestemmingswijziging, waardoor de planning moeilijk is aan te geven. Wel moet opgemerkt worden dat het gaat om het maximale ruimtebslag wat op de Groene Zoom wordt gelegd.
4. In laatste instantie wordt het grasvoetbalveld naast de korfbal omgebouwd tot een kunstgrasveld. Bij de planning moet rekening worden gehouden met voorbelasting van het veld wat circa 1 jaar duurt.

Scenario 2

1. Ombouw van 1 natuurgrasvoetbalveld naar een kunstgrasvoetbalveld en het voorbelasten van het huidige grasveld naast de bestaande korfbalvelden (2006).
2. Aanleg drie korfbalkunstgrasvelden op het voorbelaste veld. De twee bestaande korfbalvelden komen daarmee te vervallen waarna op de vrijkomende ruimte een kunstgrashockeyveld wordt aangelegd (2007).
3. Ombouw van 1 natuurgrasvoetbalveld naar een kunstgrasvoetbalveld (2008)
4. Uitbreiding van 1 grasvoetbalveld en 1 kunstgrashockeyveld in de Groene Zoom. Dit kan pas na grondverwerving en bestemmingswijziging, waardoor de planning moeilijk is aan te geven. Wel moet opgemerkt worden dat het gaat om het maximale ruimtebslag wat op de Groene Zoom wordt gelegd.

Deze scenario's zullen worden voorgelegd aan de sportverenigingen.

b. Binnensportcapaciteit

Ook de sporthalcapaciteit, de zwemwatercapaciteit en de tennisbaan­capaciteit moeten binnen vijf jaar vergroot worden.

Zwembad: Onderzocht moet worden of de aanleg van bijvoorbeeld een extra doel­groepenbad (met hogere watertemperatuur) het gebruik van het wedstrijdbad voldoende ontziet zodat er voldoende capaciteit komt voor de zwemvereniging en vrij zwemmen.

Parkzoomhal: een tweede sporthal ontwikkelen. De voorkeur gaat uit naar de bouw van een tweede sporthal naast de bestaande sporthal. Dit biedt ook voordelen met het oog op de exploitatie.

Betere benutting binnensportaccommodaties. Onderzocht wordt hoe de beheers­vorm van de gymzalen geoptimaliseerd kan worden. Uitgangspunt hierbij is het beheer van binnensportaccommodaties te centraliseren en vervolgens op afstand te plaatsen.

2. De gemeente zorgt dat er voldoende openbare ruimte is waar gefietst, gewandeld, geskate, gevaren, een balletje getrapt of gespeeld kan worden.

Doel 2: De huidige Nieuwerkerkse recreatiepaden en -gebieden worden behouden. Denk hierbij aan Hitland, de Groene Zoom en de bestaande fietsroutes en wandelpaden in de gemeente.

3. Bij de ontwikkeling van toekomstige sportaccommodaties staan de volgende visiepunten centraal: Er is een gevarieerd aanbod van voldoende sportaccommodaties die schoon, heel, veilig, betaalbaar en goed bereikbaar zijn en waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van kennis, menskracht en ruimte.

Doel 3: In de ontwikkeling van het Nieuwerkerkse deel van de Zuidplaspolder wordt voldoende ruimte gereserveerd voor een multifunctionele sportaccommodatie en sportvelden op een locatie nabij woningen en andere voorzieningen zoals scholen.

Beoogd resultaat doelstelling 3:

In de "visie voorzieningenstructuur Zuidplaspolder" (Provincie Zuid Holland, september 2005) is sport een onderdeel. Als aandachtspunt voor bestuurders wordt meegegeven dat sport een belangrijk element is van de identiteit van de Zuidplaspolder. Daarom moet overwogen worden om sportvoorzieningen een prominente plek te geven. De huidige voorzieningen visie van de provincie moet verder en nauwkeuriger uitgewerkt worden. Daartoe neemt de gemeente Nieuwerkerk het initiatief voor een task force sport van de Zuidplaspoldergemeenten. In aanvulling op de "visie voorzieningenstructuur Zuidplaspolder" gaan de gemeenten nauwkeurig inventariseren welke sportvoorzieningen er zijn en aan welke sportaccommodaties behoefte is. Op basis hiervan wordt een voorstel gemaakt over verdeling van de accommodaties. Hierbij wordt de behoefte uitbreiding van het huidige sportaanbod zoals zwembad binnen/buiten, tennis, veldsporten, zaalsporten, onderzocht. En daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheid en de behoefte om accommodaties te stichten voor 'nieuwe takken van sport' die nu nog niet in de gemeenten beoefend kunnen worden. Bijvoorbeeld een atletiekbaan, een honkbalveld, een fietscrossbaan, waterrecreatie etc.

4. Bij de ontwikkeling van nieuwe woongebieden zorgt de gemeente ervoor dat er voldoende openbare ruimte is waar gefietst, gewandeld, geskate, gevaren of een balletje getrapt of gespeeld kan worden.

Doel 4: In de ontwikkeling de Zuidplaspolder wordt voldoende ruimte gereserveerd voor fietsen, wandelen, skaten, paardrijden, watersport en andere vormen van bewegen.

Beoogd resultaat doelstelling 4:

In de Zuidplaspolder is voldoende openbare ruimte gereserveerd voor individuele sportbeoefening en sportieve recreatie. (lange termijn)

Organiseren van sport

5. Sporten draagt bij aan een gezonde leefstijl, aan persoonlijke ontwikkeling en aan sociale binding. De gemeente wil de inwoners van Nieuwerkerk aan den IJssel ook figuurlijk de ruimte geven om in beweging te komen en in beweging te blijven. De gemeente richt zich dan ook op de breedtesport.

Doel 5: Sportstimulering op (laten) zetten, met aansprekende activiteiten voor jongeren en ouderen;

Beoogd resultaat doelstelling 5:

Gebruik maken van de laatste mogelijkheid voor 1 april 2006 om een aanvraag in te dienen voor de tijdelijke subsidieregeling BOS-impuls (Buurt Onderwijs Sport) bij het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport. Hierin worden twee projecten aangevraagd: een parttime verenigingsmanager (de verenigingen dragen hier zelf ook aan bij) voor de (veld)sportverenigingen en een parttime sportbuurtwerker. Beiden hebben o.a. de taak om de bewegingsarmoede terug te dringen onder meer door de samenwerking tussen Onderwijs, Buurtjongerenwerk en Sport te verbeteren.

6. Om voor de sporters het aanbod van sportactiviteiten goed op elkaar te laten aansluiten en laagdrempelig te maken, om de kracht van vrijwilligers en beroepskrachten optimaal te benutten en om de accommodaties optimaal te benutten, is meer samenwerking tussen organisaties noodzakelijk.

Doel 6: Stimuleren van meer samenwerking tussen organisaties die sport en bewegingsactiviteiten aanbieden;

Beoogd resultaat doelstelling 6:

- De gemeente stelt komend jaar een lokale adviesgroep in die onderzoekt of een sportraad of een verenigingsoverleg opgestart kan worden, hoe de vertegenwoordiging geregeld wordt en wat de taken zijn.
- Sportverenigingen, onderwijs en welzijn zijn nauw betrokken en werken goed samen bij sportstimulering van kinderen en jongeren.

7. Heel veel sportactiviteiten en de organisaties achter de activiteiten draaien op vrijwilligers. Deze vrijwilligers zijn de spil van de sport. Deze vrijwilligers staan onder steeds grotere tijdsdruk en er wordt steeds meer deskundigheid en hogere kwaliteit van hun verwacht

Doel 7: Deskundigheidsbevordering vrijwilligers stimuleren.

Beoogd resultaat doelstelling 7:

- Op korte termijn (laten) aanbieden van cursussen Bedrijfs Hulpverlening. Op langere termijn uitbreiden en verbeteren van het gebruik van subsidie voor deskundigheidsbevordering van vrijwilligers. (zo mogelijk in combinatie met de bovengenoemde BOS-impulsaanvraag)
- Actief volgen van ontwikkelingen op het gebied van vrijwilligersbeleid en inventariseren vrijwilligersproblematiek en –kansen bij verenigingen.

Uitvoering gemeentelijk sportbeleid

8. De ene sportaccommodatie is betaalbaarder dan de andere. Het huidige tarievenstelsel is onvoldoende eenduidig en niet consistent, zoals eerder door onderzoekers is vastgesteld in 1999. Het subsidiestelsel biedt weinig mogelijkheden om te sturen op de in deze visie genoemde doelen.

Doel 8: De gemeente ontwikkelt een helder tarieven- en subsidiestelsel.

Beoogd resultaat doelstelling 8:

- Nauwkeuriger inzichtelijk maken voor de eigen organisatie en voor burgers en sportorganisaties welke uitgaven en inkomsten er zijn op sportgebied (verdeling middelen). Dit resultaat is tevens een voorloper van een helder tarieven- en subsidiestelsel.
- Binnen 5 jaar evalueren en vernieuwen van het tarieven- en subsidiestelsel

9. Om als gemeente optimaal gebruik te maken van de aanwezige kennis, menskracht en ruimte, is integraal gevoerd sportbeleid noodzakelijk.

Doel 9: Sportbeleid wordt een vast onderdeel van overig gemeentelijk beleid (en vice versa): Wet Maatschappelijke Ondersteuning, gezondheidsbeleid, ruimtelijke ontwikkeling, onderwijs, financiën, jeugd, ouderen.

Beoogd resultaat doelstelling 9:

Op de middenlange termijn wordt binnen de uitvoering van de WMO wordt beleid uitgewerkt voor gehandicaptensport en sport voor ouderen. In het ruimtelijke ontwikkeling beleid is voldoende ruimte voor vrije recreatie zoals fiets en looproutes, ruiterspaden en sport en speelveldjes. Er worden meer sportactiviteiten in het ambulante jongerenwerk georganiseerd, in samenwerking met verenigingen en onderwijs, meer naschoolse activiteiten, er wordt onderzoek gedaan naar behoefte en het aanbod aan sportactiviteiten voor ouderen en gehandicapten.

10. De gemeente hecht veel waarde aan sport. Het belang dat de gemeente hecht aan sport en het beleid dat hierbij gevoerd wordt, wordt actief uitgedragen (herkenbaar). De gemeente is trots op de Nieuwerkerkse sporters en draagt dit actief uit (zichtbaar).

Doel 10: Externe communicatie van de gemeente verbeteren, trots en betrokken zijn bij sportprestaties

Beoogd resultaat doelstelling 10:

Uiting geven van trots en betrokkenheid van de gemeente door middel van:

- het uitreiken van een sportpenning (ereblijk)
- Nederlandse-, Europese-, Wereld-, Paralympisch en Olympisch kampioenen worden in het zonnetje gezet.
- het (laten) organiseren van een sportgala en/of een vrijwilligersdag in samenwerking of afstemming met bestaande evenementen op dit gebied

3.2 Nieuwe werkwijze

In de inleiding is aangegeven dat de gemeente meer proactief sportbeleid wil voeren. Door middel van de visie is een koers uitgezet die meer helderheid en meer continuïteit in het sportbeleid biedt. Om de doelstellingen te halen, is een andere manier van werken noodzakelijk.

Algemeen gesteld heeft de gemeente in de nieuwe werkwijze goed zicht op de landelijke en lokale ontwikkelingen. Meer dan nu het geval is maakt de gemeente gebruik van feiten en analyses, trends en ontwikkelingen, zodat de beleidsinzet structureel gevolgd, geëvalueerd en bijgestuurd kan worden.

I. De personele capaciteit en de deskundigheid in de gemeentelijke organisatie wordt verder uitgebreid en ontwikkeld. Dit geldt voornamelijk voor sportbeleid. Deskundigheidsontwikkeling is nodig op het vlak van landelijke beleidsontwikkelingen en de relatie met ruimtelijke ordening. Om de deskundigheid te ontwikkelen is er onder meer regelmatig contact met landelijke instellingen en andere gemeenten over ontwikkelingen, bijvoorbeeld door het volgen van landelijk georganiseerde bijeenkomsten. De Sportraad Zuid Holland kan daar een ondersteunende rol bij spelen.

II. De lokale ontwikkelingen zoals vrijwilligersvraagstukken en sportdeelname en sportbehoefte onder bepaalde bevolkingsgroepen worden systematisch gevolgd door middel van monitoring (een sportmonitor of als onderdeel van een bevolkingsmonitor). Daarnaast is er frequent contact met organisaties die sport organiseren in Nieuwerkerk aan den IJssel. Met deze organisaties wordt regelmatig en zowel formeel als informeel gecommuniceerd bijvoorbeeld door middel van een op te richten sportraad of verenigingsraad en door middel van het (laten) organiseren van informatieve bijeenkomsten.

III. De wijze van beleidssturing op het gebied van sportbeleid wordt uitgebreid met sportstimuleringsbeleid. Momenteel zijn de sportbeleidsuitgaven in de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel naar schatting voor 95% accommodatiegericht. Het inzichtelijk maken van de uitgaven en inkomsten op het gebied van sportbeleid (herziening tarieven en subsidiestelsel) sluit hier nauw bij aan.

IV Sport wordt duidelijk zichtbaar ingebed in de beleidsstructuur van de gemeenten. Zo krijgt het sportbeleid een vaste plaats in het jaarplan. En bij beleidsontwikkelingen of –herzieningen op het gebied van jeugd, vrijwilligers, ouderen, WMO, gezondheidsbeleid en ruimte vormt de relatie met sportbeleid een vast agendapunt.

Bijlage 1a: Schets huidige situatie en ontwikkelingen

Resultaten accommodatieonderzoek :

De kwaliteit van de accommodaties is over het algemeen goed.

Buitensport: de afgelopen jaar 13% gegroeid, ledenstop, tekort aan velden, de gemeente onderzoekt locaties voor uitbreiding, (voetbal heeft 1 wedstrijd en 1 trainingsveld extra nodig, hockey 1 of 2 extra kunstgrasvelden, korfbal ombouwen natuurgras naar kunstgras, tennis minimaal 1 tennisbaan extra nodig)

Binnensport: gebruik van zwemmen, zaalhockey zaalkorfbal stijgt, van volleybal en gymnastiek daalt; er is een tekort aan: sporthalruimte (2^e hal nodig) en zwemwater (doelgroepenbad nodig). En de gymzalencapaciteit kan beter worden benutten buiten de onderwijsuren. De gemeente studeert hierop

Resultaten GGD onderzoek Gezondheid in Nieuwerkerk (18-35 jaar) :

42% overgewicht (Ned. 35%) waarvan 9% ernstig overgewicht

47% van de mannen en 35% van de vrouwen kampt met overgewicht (BodyMassIndex hoger dan 25)

57% van de Nieuwerkerkers voldoet niet aan de beweegnorm (5x per week half uur bewegen)

44% van de Nieuwerkerkers doet niet aan sport

Resultaten jongerenenquête 2005

46% van de jongeren tussen de 12 en 22 jaar doet aan sport. Het deelname percentage neemt af naarmate de jongeren ouder worden. Bij 12-14 jarigen is 64% lid van een sportvereniging, dit daalt naar 41% (18-20 jaar) en 47% (21-22 jaar).

Uit het onderzoek komt naar voren dat zowel jongeren als ouders zeer te spreken zijn over het aanbod aan sportmogelijkheden in Nieuwerkerk aan den IJssel. Wel zijn de jongeren en hun ouders zijn van mening dat er te weinig speelplekken en trapveldjes zijn.

Gemeentelijke budget voor sport:

Aan sportvoorzieningen en aan gemeenschappelijke onderwijsvoorzieningen besteedt de gemeente minder dan de referentiegemeenten. De lagere uitgaven worden verklaard uit het feit dat de inwoners van de gemeenten voor een aantal onderwijsvoorzieningen gebruik maken van onderwijsinstellingen buiten de gemeente. De lager dan gemiddelde uitgaven voor sportvoorzieningen lijkt veroorzaakt te worden doordat aan de exploitaties van sportaccommodaties nauwelijks afschrijving en rente wordt toegerekend.

De gemeente besteedt circa € 1 miljoen euro op een totale begroting van 35 miljoen. Opvallend is dat het gehele bedrag op gaat aan accommodaties (inclusief personeel), er zijn geen uitgaven voor sportstimulering, activiteiten of ondersteuning.

Landelijk besteden gemeentes circa € 54,- per inwoner aan sport. In vergelijkbare gemeentes wordt

€ 61 euro per inwoner besteed. Als Nieuwerkerk binnen deze marges uitgaven voor sport zou doen, zou de begroting tussen de € 1,2 en € 1,4 miljoen liggen.

Ruimtelijke ontwikkeling

De komende jaren zijn er plannen voor ontwikkeling van de Esse Zoom, inbreidingsplannen en de ontwikkeling van de Zuidplaspolder. Voor de gemeente Nieuwerkerk betekent dit de komende 10-15 jaar een uitbreiding met in totaal 3500 woningen (circa 10.000 inwoners).

Landelijke ontwikkelingen

- toegenomen regelgeving
- schaarste aan vrijwilligers (deskundigheidsbevordering, jongerendoelgroep, vacaturebank)
- hogere kwaliteitseisen
- verandering sportaanbod/sportbehoefte (meer behoefte aan individueel en minder georganiseerd sporten, ledenaantal blijft gelijk)
- sport is onderdeel van gezondheidsbeleid, sociaal beleid (WMO*), onderwijs

VWS nota en BOS-impuls

In het onlangs hernieuwde beleid van de rijksoverheid voeren de volgende thema's de boventoon: Gezondheid, meedoen (jongeren/ouderen/allochtonen bewegen), keurmerk moderne sportvereniging, gekwalificeerde scheidsrechters, samenwerkingsverbanden), topsport. De BOS-impuls is een stimuleringsmaatregel van het ministerie van VWS om de samenhang en de samenwerking tussen Buurt- Onderwijs en Sport te versterken gericht op het verkleinen van achterstanden van jeugd in een projectgebied. Alle gemeenten kunnen een of meer aanvragen indienen voor de duur van 1 tot 4 jaar. Bij goedkeuring draagt het ministerie van VWS gedurende de projectperiode bij aan 50% van de kosten.

Wat er niet bekend is over Nieuwerkerkse situatie:

Sportdeelnamecijfers in verenigingsverband en individueel, cijfers over jeugd en sport (er is alleen bekend hoeveel jongeren tussen de 12 en 22 lid zijn van een sportvereniging), ouderen en sport/bewegen en hoeveel vrijwilligers er zijn.

Bijlage 1b: Bijeenkomst visieontwikkeling sport gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel

Datum: 22 september 2005

Aanwezigen

Veldsport	jeu de boules:	dhr. van Streun
	voetbalvereniging	dhr. Müller
	Hockeyclub	dhr. Koesting en dhr. Tobé
	Korfbal	dhr. Shafique en dhr. Van Sprang
Verdedigingssport		
	Aikido	dhr. Kuiper
	KVC Peek	mevr. Peek
Racketsport	Badminton	mevr. Broeren
	Tennisclub	dhr. Heine
	Tafeltennis	dhr. Reijers
Zaalsport	Zaalvoetbal	dhr. Van Wageningen
	Gymnastiek	mevr. Van Der Vlegel
Stichting Polderbad		dhr. Berkhouwer
Basisonderwijs		dhr. Balm
		dhr. Sommers
Brede School		dhr. Baumgart
Voortgezet onderwijs		Mevr. Klinkhamer
Gemeente	wethouder	mevr. Venrooy
	Hoofd welzijn	dhr. de Kock
DSP-groep		dhr. Mier
		mevr. Schaap

1. Welkom

Wethouder Tamara Venrooy heet iedereen van harte welkom. Deze avond is een vervolg op het eerder uitgevoerde accommodatieonderzoek. De feiten zijn bekend: er is een tekort aan sportaccommodaties in Nieuwerkerk aan den IJssel. De gemeente wil hier zo snel mogelijk een oplossing voor vinden, dat moet wel een oplossing zijn die rekening houdt met de lange termijn. Die lange termijn is de reden dat de gemeente de visie op sportbeleid wil vastleggen. Daar wil de gemeente de ervaring van de mensen uit het werkveld van de sport bij inzetten. Deze avond wordt aan de aanwezigen gevraagd om mee te denken over de toekomst van sport in de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel. De avond wordt geleid door Gea Schaap van DSP-groep.

2. Wat is er bekend? korte presentatie van enkele feiten en cijfers

Nieuwerkerk aan den IJssel heeft circa 22.000 inwoners, 6.000 hiervan zijn jonger dan 21 jaar. 2.000 zijn ouder dan 65 jaar. In de plannen voor woningbouwuitbreiding, o.a. Esse Zoom en Zuidplaspolder zal de gemeente de komende 10-15 jaar groeien met 10.000 inwoners.

De afgelopen 5 jaar is het aantal leden van buitensportverenigingen gestegen met 13%. Voor de binnensporten is het beeld wisselender, sommige verenigingen groeien, anderen krimpen. Niet alle binnensportverenigingen zijn meegenomen in het recente onderzoek. Wel is duidelijk dat er een tekort is aan sportaccommodatieruimte.

Van de Nieuwerkerkse volwassenen (18-65 jaar) beweegt 57% te weinig en kampt 42% met overgewicht. Dit ligt respectievelijk 13% en 7 % hoger dan het landelijk gemiddelde.

De gemeentelijke uitgaven voor sport bedragen op een totale begroting van 35 miljoen euro, zo'n 1 miljoen euro. Het hele bedrag gaat naar de accommodaties (investering, afschrijving, onderhoud, beheer inclusief personele kosten), er zijn geen projecten, ondersteuningsorganisaties of activiteiten die worden gesteund.

Van iedere tak van sport is er één vereniging in Nieuwerkerk (m.u.v. bridge en biljarten)

Een aantal landelijke ontwikkelingen zijn ook in Nieuwerkerk waarneembaar.:

- Het wordt steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden;
- Er is sprake van een toegenomen regelgeving;
- Er worden steeds hogere kwaliteitseisen gesteld aan de sport;
- Ledenaantallen van sportverenigingen blijven gemiddeld licht stijgen, grote variatie per tak van sport. Daarnaast steeds meer mensen die individueel/ ongeorganiseerd sporten (hardlopen, fietsen, zwemmen, fitness);
- Sport wordt ingezet voor maatschappelijke doelen: onderwijs, gezondheid, integratie, sociale cohesie/ leefbaarheid;
- Vergrijzing.

Wat er niet bekend is over Nieuwerkerkse situatie: sportdeelnamecijfers (in verenigingsverband en individueel), cijfers over jeugd en sport en ouderen en sport/bewegen en hoeveel vrijwilligers er zijn.

3. Veranderingen

De aanwezigen zijn opgesplitst in twee groepen, per groep wordt aan de hand van een aantal vragen gezamenlijk besproken wat er de afgelopen 10-20 jaar voor verandering hebben plaats gevonden en welke veranderingen er verwacht worden. Het doel hiervan is los te komen van de dagelijkse aandachtspunten door achteruit en vooruit te kijken op het niveau van ontwikkelingen. Op deze wijze kan vastgesteld worden welke onderwerpen de gemeentelijke visie moet bevatten en welke richting de gemeentelijke visie moet krijgen.

Veranderingen de afgelopen 20 jaar:

- Er zijn nieuwe sporten/verenigingen bij gekomen, breder sportaanbod
- 'Elitaire sporten' als hockey en tennis zijn voor iedereen geworden, laagdrempeliger

- In het onderwijs
 - soort sportaanbod is veranderd
 - in basisonderwijs hebben nieuwe pabo-afgestudeerden geen gymlesbevoegdheid meer
 - oprichting Bredeschool waar school, opvang en wijkactiviteiten gecombineerd worden
 - voortgezetonderwijs werkt met sportklassen
- Bewegingsarmoede: minder open speelruimtes, meer tv-kijken, computeren, ouders minder tijd
- Bij de meeste verenigingen zijn er steeds meer jeugdleden gekomen
- Bij sommige sporten zijn de spelregels gewijzigd wat heeft geleid tot meer accommodatiegebruik en meer begeleiding. Bijvoorbeeld: een korfbalteam is van 12 naar 8 spelers gegaan; jeugdteams bij hockey en voetbal spelen op kleinere veldjes met minder spelers in een team.
- Het prestatieniveau is bij veel verenigingen hoger, er wordt ook meer getraind
- Bij met name teamsporten is verenigingsband (sociale band) vrij sterk, bij een individuele sport als tennis is er meer sprake van consumeren:
- Vrijwilligers
 - minder tijd beschikbaar
 - ouders zijn moeilijker te porren
 - hogere (kwaliteits-)eisen aan vrijwilligers, diploma vaak verplicht (bijv.: barpersoneel, trainers, BHV)
- Meer regelgeving
- Kosten zijn gestegen
- Kwaliteitseisen aan aanbod zijn gestegen, meer professionele benadering gevraagd

Ontwikkelingen/kansen/uitdagingen de komende 10-15 jaar

- Meer sportaccommodatie nodig
- Vasthouden jeugd tussen 15-20 jaar
- Meer samenwerking tussen school, sportvereniging en opvang
 - accommodatie
 - kader/stagiaires
 - opvangmogelijkheden
 - kennismakingscursussen
- Door (functies) gebouwen te combineren ook personeel makkelijker combineren
- Samenwerking tussen verenigingen versterken voor overdragen beroepstaken van vrijwilligers aan professional, opzetten vrijwilligersbeleid, informatieuitwisseling. Sportraad?
- Hele nieuwe wijk Zuidplaspolder, door fysieke scheiding (snelweg, water) los van Nieuwerkerkse kern, eigen voorzieningen
- Vergrijzing: sport voor senioren en senioren inzetten als vrijwilliger
- Vrijwilligersbeleid: andere manier omgaan met vrijwilligers. Meer verplichten, ondersteuning door beroepskrachten, inzet ID-banen, meer samenwerking vrijwilligers/beroepskrachten, flex-inzet
- Verenigingen hebben geen verantwoordelijkheid voor het aanpakken van overgewicht, een enkele vereniging geeft aan er last van te hebben (onhandige kinderen die toch mee sporten). Verenigingen kunnen wel taak op zich nemen een bijdrage te leveren aan vermindering overgewicht. bijvoorbeeld door aanpassen kantineaanbod.

- Aantal verenigingen hebben maximale grootte (bijna) bereikt. Veel meer leden is niet meer te organiseren (met vrijwilligers). Kleinere verenigingen kunnen de groei van Nieuwerekkerk goed gebruiken om gezond te blijven/te ontwikkelen.
- Uitbreiding Nieuwerekkerk biedt mogelijkheden voor nieuwe takken van sport en nieuwe verenigingen

4. Algemene opmerkingen ter afsluiting van de avond:

- Dé sportvereniging bestaat niet, er zijn grote verschillen tussen de sportverenigingen
- Sport is meer dan alleen sportverenigingen
- De wethouder geeft aan kansen te zien in combinatie met gezondheid, jeugdbeleid en vrijwilligers. Accommodatieaanbod moet uitgebreid worden. De Rotterdampas wordt ook in Nieuwerekkerk ingevoerd.
- Voldoende bewegen in het basisonderwijs is een belangrijke basis voor een goede gezondheid, opvoedingsvoorlichting is ook van groot belang
- Sport kan deels aansluiten bij het jeugdbeleid waar het waarden en normen en gedrag betreft
- Steeds meer senioren, zij kunnen gestimuleerd worden om een vrijwilligersfunctie te vervullen. Voor deze senioren moeten passende activiteiten aangeboden worden.
- Sport moet dicht bij de mensen georganiseerd worden, er moeten veel groenvoorzieningen zijn.
- De gemeente heeft een faciliterende rol naar organisaties die sport organiseren. De sportverenigingen en sporters hebben ook een duidelijke eigen verantwoordelijkheid.
- De gemeente zou beter op de hoogte moeten zijn van wat er speelt bij sportverenigingen
- Er is behoefte aan een sportraad met inhoud